

Dansk Skoleforening
for Sydslesvig e.V.

Klart svar

Generalkonsul Henrik Becker-Christensen kom på fællesrådsmødet med et klart svar på, hvorfor man skal føle sig dansk, når man går på en mindretalsskole.

Side 5

“

I er her ikke blot for at blive tosprogede, men også tokulturelle med indsigt i både tyske og danske omgangsformer.

Erik Jensen, Ejderlandsamfundet til eleverne på A. P. Møller Skolen.

Side 3

Unge gymnaster

DGI verdensholdet har været på bsøg på A. P. Møller Skolen.

Side 7

Bred debat om mindretallets fremtid

Mindretallet

Skoleforeningens formand vil skubbe en dialog i gang om hvordan organisationerne i fællesskab fremtidssikrer mindretallet.

Skoleforeningens formand Udo Jessen har taget diskussionen om et muligt kraftcenter for det danske mindretal i Vimmersbøl i det nordvestlige Sydslesvig som anledning til at kigge mere overordnet på fremtidssikringen af Skoleforeningen og mindretallet som helhed.

- Vi bliver nødt til at finde løsninger, der fremtidssikrer mindretallet i hver enkelt region i Sydslesvig. For taler vi om Skoleforeningen, så taler vi om mindretallets livsnerve, nemlig skoler og børnehaver. Vi kommer sikkert til at koncentrere vores indsats endnu mere i retning af større og bæredygtige enheder, der sikrer den pædagogiske kvalitet inden for de givne økonomiske rammer overalt, hvor det er muligt – ingen tvivl om det, sagde han på Skoleforeningens fællesrådsmøde i sidste uge.

- Vi kommer til at diskutere, hvad en bæredygtig enhed er for noget, og vi kommer ikke udenom at skulle tale om en struktur, der både tager højde for nye vuggestuepladser og samtidig sikrer, at skoler og daginstitutioner opretholder en tidssvarende kvalitet og muligheden for udvikling, sagde Udo Jessen.

Kulturel livsnerve

Det betyder ikke, at de små institutioner, og dermed mindretallets kulturelle livsnerve, forsvinder. Men der kan dannes større enheder gennem tættere samarbejde, uden at de små enheder forsvinder.

- Der ligger muligvis også en chance i at styrke de små daginstitutioner og skoler, hvis de kommer til at indgå i en større pædagogisk-faglig sammenhæng. Måske ligger der også fordele ved at sammenlægge nogle steder, da det kan sikre, at eleverne får alderssvarende udfordringer. Aventoft er et godt eksempel, hvor det her er et lokalt ønske at oprette et mindretalscenter i Vimmersbøl, der giver muligheden for at koncentrere Bavnehøj-Skolen, Vidingherred Danske Skole, Humptrup Børnehave og børnehaven i Aventoft, sagde Udo Jessen.

sen.

Skoleforeningen inviterer alle foreninger og organisationer, der er aktive i det nordvestlige hjørne af Sydslesvig, til samarbejde om at gøre noget godt for det danske mindretal i et område, som står overfor forskellige udfordringer de kommende år.

- Vi har en enestående chance for at styrke hele det danske arbejde. Set med Skoleforeningens øjne ville de nye faciliteter være et rigtig godt samlingssted for hele mindretallet. Pædagogisk kunne det styrke hele området og gøre det mere attraktivt for mindretallets familier og vores personale. Til skolen hører også gode idrætsfaciliteter, og vi er absolut overbeviste om, at vi – det vil sige vi foreninger i mindretallet - i samarbejde også kunne skabe gode rammer for foreningslivet der. Skoleforeningen har valgt at gå ud med planerne på et så tidligt tidspunkt for at skabe mest mulig åbenhed og transparens i hele processen, sagde Udo Jessen.

Den demokratiske proces

Om planerne i sidste ende kan føres ud i virkeligheden afhænger af flere faktorer. Dels skal de igennem de demokratiske processer in-

den for Skoleforeningen, og det er afgørende, om betingelserne for overtagelsen af skolen i Vimmersbøl er tilfredsstillende.

- For det vil naturligvis være nødvendigt at investere i nogle ombygninger, og det betyder, at bygningen nærmest skal være gratis, sagde Udo Jessen.

Alle skal høres

For Skoleforeningens formand er det klart, at alle skal høres, og alle skal have lov til at udtale sig, fordi styrelsen ud fra et mindretalspolitisk verdenssyn har den selvforståelse, at den er forpligtet på at lytte til alle forslag og indvendinger før eventuelle beslutninger træffes.

- Vi vil på et tidspunkt derfor invitere foreningerne og organisationerne til et fællesmøde, som vi plejer at gøre. Som sagt før, så har Dansk Skoleforening altid været meget bevidst om sit ansvar over for mindretallets andre organisationer. Men i sidste ende - det skal der ikke herske nogen tvivl om - er det selvfølgelig Skoleforeningens styrelse og fællesrådet, der har kompetencerne til og ansvaret for at træffe de endelige beslutninger.

Mere side 4 og 5

Domstol: Skoleassistenter erstatter ikke ledsagere

Dom

Økonomisk strid mellem kredsen og delstaten må ikke gå ud over børnene.

Forvaltningsdomstolen i Slesvig har i en hastes afgørelse afgjort, at kredsen Herzogtum Lauenburg ikke kan nægte at betale for en skoleledsager (Schulbegleiter) til en elev med blandt andet ADHD og sproglige udviklingsforstyrrelser.

Kredsen havde ellers meddelt elevens forældre, at bevillingen til en skoleledsager med 20 ugentlige timer ikke vil blive forlænget, da den skole, eleven går på nu, har fået ansat en skoleassistent. Kredsen er af den opfattelse, at det er skolens ansvarsområde, ikke ungdomsforvaltningens, at sørge for understøttelse til eleven.

Behovet er der

Denne opfattelse finder man efterhånden i flere kredse i Slesvig-Holsten. Holdningen er, at nu hvor delstaten har ansat skoleassistenter i grundskolerne, er der ikke længere behov for skoleledsagere, som betales af kredsene.

Forvaltningsdomstolen har i sin afgørelse ikke taget stilling til, hvor

Børn og musik
i Sydslesvig

Mere end 700 børn deltog i slutningen af september i en børnemusikfestival i Sydslesvig.

det økonomiske ansvar fremover skal placeres, men slår fast, at en strid mellem kredsen og det slesvig-holstenske skoleministerium ikke må gå ud over barnet.

»Der hersker ikke uenighed om, at eleven har behov for en ledsager. Kredsen og ministeriet må blive enige om, hvem der skal finansiere understøttelsen, og da behovet er der,

kan kredsen ikke nægte at betale det. Kredsen må i givet fald så kræve pengene tilbage fra undervisningsministeriet, skriver domstolen i sin afgørelse og opfordrer de to stridende parter til at gå i forhandlinger for at komme til enighed.

Positivt tegn

Domstolens afgørelse er et positivt

tegn for alle forældre med et lignende behov, da den slår fast, at der fortsat er et behov for skoleledsagelse, uanset om der er blevet ansat en skoleassistent på skolen eller ej. Kredsen i Slesvig-Holsten har ellers været af den opfattelse, at en del af det arbejde, skoleledsagerne udfører, nu kan lægges over på skoleassistenterne. Skoleledsagerne finansieres

Læse mere på side 6

igennem de kommunale budgetter, mens skoleassistenter betales med delstatsmidler. Striden handler således om, hvem der skal betale for understøttende arbejde i skolerne – kredsen og de kredsfrige byer eller landet Slesvig-Holsten.

Leder

Rettidig omhu

Christianslyst – det vil sige lukning af Christianslyst har været et stort emne i mindretallets bevidsthed dette år, og i sammenhæng med emnet kom der en klar udmelding fra Danmark om, at man skal se nøje på, hvordan vi, de danske organisationer og foreninger, udnytter de ressourcer, som vi har i Sydslesvig. Der blev nævnt de mange bygninger (mursten), mindretallets organisationer har stående rundt omkring i det sydslesvigske landskab, men Kim Andersen, formanden for Sydslesvigudvalget, nævnte også de foreningsmæssige strukturer, vi har til at løse opgaverne hernede hos os.

Nu vil jeg påstå, at Skoleforeningen altid har været meget bevidst om sine ansvarsområder, og fællesrådet og styrelsen har været med til at sikre rettidig omhu. Skoleforeningen har derfor en grundholdning, der går ud på, at vores huse, vores mursten, står åbne for alle brugere inden for det danske mindretal. Mange steder er vores institutioner livsnerven for det danske mindretal! Jeg har sagt det før og vil gerne gentage det i de her »murstensdebatdage«: Skoleforeningens institutioner er kulturhuse, der står åbne for alle foreninger i mindretallet.

Udo Jessen, formand

- I 2013 fik vi den officielle ligestilling med de tyske, offentlige institutioner. Det nyder vi godt af i mange sammenhænge. Vi kan især se godt samarbejde med kommunerne om nye dagtilbud, vi modtager støtte til den daglige drift fra landet, kredsen og kommunerne – ja, vi føler rent faktisk, at vi i hverdagen har opnået det, vi så længe stræbte efter: ligestilling.

Men vi har ikke selv helt leveret denne ligestilling. Vi har for eksempel ikke tilpasset vor brugerbetaling til niveauet hos naboen, som vi nu ellers er ligestillet med. Det kan give store forklaringsproblemer, når for eksempel vores vuggestue har en helt anden pris end naboen – det være sig højere eller lavere. Især det sidste kan få nogle kommuner til at skrue på tilskuddene, fordi de naturligvis ikke vil give tilskud til, at vi kan underbyde de tyske institutioner.

Vi er ikke i konkurrence med de offentlige tyske tilbud inden for børnesektoren, men er helt klart til for mindretallets skyld. Emnet er noget, vi må kigge nærmere på. For der er også hensyn, som stadig skal tages, når man skal køre langt for at vælge dansk. Til foråret vil fællesrådet få et oplæg til principbeslutning om ligestilling på hele brugerbetalingsområdet, så vi også leverer den ligestilling vi har krævet og så ofte henviser til.

REDAKTIONSKOMITE

Udo Jessen
Lars Kofoed-Jensen
Petra von Oettingen
Redaktion og layout:
Daniel Dürkop
Tlf. 0461-5047104
kommunikation@skoleforeningen.org

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Førskolekufferten indeholder forskellige materialer, som kan bruges til bevidst og målrettet læring.

Førskolebørn pakker deres nye kufferter ud

Pædagogisk værktøj

Nyt læringsredskab skal styrke overgangen fra førskole til skole.

I dette børnehaveår er alle børnehaver blevet udstyret med en førskolekuffert til deres førskolegrupper. Kufferten indeholder forskellige lege som memory, puslespil eller lotto, og de skal styrke børnenes kompetencer i blandt andet historiefortælling og skriftsprogstilegnelse. Kufferten skal være med til at gøre overgangen fra førskole til den fleksible indskolingsfase mere glidende ved at give børnene gode sproglige forudsætninger til deres kommende skole-

gang, skabe en god overgang og dialog mellem daginstitutionen og skolen samt være inspirationsmateriale til implicit og eksplicit læring på en sjov måde det sidste børnehaveår. - Vi bruger meget af det samme materiale som i skolen, siger daginstitutionsleder og sprogvejleder Helle Witt Nommensen, som har været med til at udviklet kufferten.

Fylder selv kufferten

- Børnehaverne er selv med til at fylde kufferten med indhold, for de må gerne supplere, og børnene er med, idet de kan klippe memorybrikker ud eller laminere, siger Helle Witt Nommensen. I førskolekufferten vil der også væ-

re et udfyldningsskema, som afløser gruppeprøven, der bruges til de obligatoriske afleveringssamtaler mellem børnehaven og skolen. Skemaet afleveres til klasselæreren og skolelederen ved afleveringssamtalerne, hvor man er i dialog omkring det kommende indskolingsbarn. Materialet i førskolekufferten kan bruges hele året til bevidst og målrettet læring. Der tages udgangspunkt i danske og tyske lyde, og en del af legene bruger visuelle elementer fra Skoleforeningens materiale til skolens indgangsfase. Der er taget udgangspunkt i talesproglige dimensioner og lydlig opmærksomhed, som har betydning for senere læse- og skrivefærdigheder.

Inklusion er en måde at tænke på

Trivsel

Skoleforeningen får retningslinjer for inklusion

Skoleforeningens styrelse har besluttet en inklusionspolitik for dagtilbuddene og skoleområdet. De stemte for et udkast, som forvaltningen har udarbejdet igennem de seneste måneder. - En inklusionspolitik er der brug for, fordi inklusion er noget, som hver eneste medarbejder, uanset opgave skal forholde sig til, sagde afdelingsleder Olaf Runz, da han præsenterede udkastet for styrelsen. - Skoleforeningen bliver nødt til at være åben overfor forskellige behov. Vi er for tiden i gang med at lave aftaler med landsregeringen, som skal munde ud i kooperationsaftaler med blandt andet de forskellige »Landesförderzentren«, sagde han.

Skabe fællesskaber

Skoleforeningens inklusionspolitik formulerer, at Inklusion er en måde at tænke og handle på, der sikrer, at alle mennesker oplever sig selv som aktive deltagere i et fællesskab. I Skoleforeningen handler inklusion om at skabe fællesskaber, der ikke kun giver plads til forskellighed, men aktivt skaber trivsel, læring og udvikling for alle børn i Skoleforeningens dagtilbud og skoler.

Inklusion er en fælles opgave for alle medarbejdere i institutionen, forældrene og forvaltningen. Forudsætningen for en vellykket inklusion er, at alle medarbejdere i institutionen arbejder inkluderende og ser sig selv som en del af et professionelt aktørnetværk, hvor forskelligheden opfattes som almen norm. Institutionens leder er ansvarlig for at fremme og iværksætte tiltag, der støtter inkluderende fællesskaber og forældrene er en afgørende ressource i forhold til barnets trivsel, udvikling og læring og indgår i en åben dialog omkring barnets/eleven Inklusion har også en særlig mindretalspolitisk dimension. Skolefor-

eningen løser en offentlig opgave for landet Slesvig-Holsten, der er forpligtet til at sikre alle mindretallets børn og unge en dansk skolegang.

Opleve sig selv

Skoleforeningen vil derfor skabe inkluderende læringsfællesskaber, der i videst muligt omfang tager hensyn til børns mange forskellige egenskaber og behov. Det er Skoleforeningens udtalte mål at udvikle børnenes bevidsthed om, at de er en del af det danske fællesskab. En inkluderende tilgang er forudsætningen for, at alle børn og unge kan opleve sig som en værdifuld del af mindretallet.

At læse for at lære

Faglig læsning

En god forståelse af fagtekster er forudsætning for, at eleverne lærer det, de skal.

Elevernes læsefærdigheder er et vigtigt fokusområde i Skoleforeningen og en særlig indsats på området kører på højtryk. Den faglige læsning er en gren inden for dette indsatsområde. Her er den specielle fokus på at læse for at lære.

- Lærerens opgave er at gøre børnene bedre til at drage noget viden ud af deres faglige læsning. Det er en tværfaglig opgave, som har med læseforståelse at gøre. For hvis eleverne læser tekster, de simpelthen ikke forstår, så glemmer de dem igen med det samme, og læring kan ikke finde sted, siger skolekonsulent Katrin Lass. Sammen med skolekonsulenterne for de enkelte fag har hun gennem de seneste uger været rundt på de sydslesvigske fællesskoler for at give lærerne ny viden om, hvordan man gør eleverne til bedre faglige læsere.

Der findes læseforståelsesstrategier, som kan anvendes for at gøre det nemmere at læse fagtekster. Læseforståelsesstrategier er bevidste, målstyrede handlinger, der kan udføres før, under og efter læsningen. De favner fra at tage stikord eller la-

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Læseforståelsesstrategier gør det nemmere at læse fagtekster.

ve mindmaps til at strukturere fagtekstens indhold til rollespil, hvor eleverne i fællesskab analyserer teksten.

Læseformål

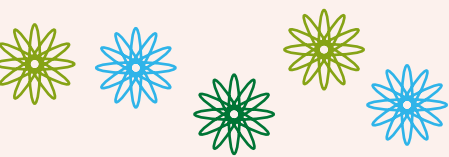
- Vi skal væk fra bare at sige til eleverne, at de skal læse side 12 til 17 i bogen uden at fortælle dem, hvad der er, de skal lægge mærke til. Vi skal give dem et læseformål, så de ved, hvad de skal kigge efter i de tekster, de læser, siger Katrin Lass.
- Mange elever siger jo, at de ikke

kan løse tekstopgaver. Vi skal give dem værktøjerne til at kunne pille testerne fra hinanden, for så er de nemmere at forstå, siger hun.

Der findes en hel række fagtekster, derfor er det nødvendigt, at børnene kan kende forskel på dem.

- En brugsanvisning læses anderledes end en matematisk formel. Hvis man ved, hvilken slags fagtekst man sidder med, har man meget nemmere med at knække fagsprogskoden og pakke fagsproget ud til hverdags-sprog, siger Katrin Lass.

Nye ledere

Min institution: Egernførde Børnehave.
Navn: Ralf Timm.
Alder: 53 år.
Familieforhold: Jeg er gift med Carmen, jeg har 3 stedbørn, 6 stedbørnebørn, et plejebarn, en hund og 15 høns.

Jeg kommer oprindeligt fra: Arnæs ved Slien

Jeg er blevet leder i Sydslesvig fordi: Som sydslesviger har jeg oplevet værdien i et fællesskab og følelse af et medejerskab, som er vigtigt at kæmpe for, og som jeg gerne vil videregive til børnehavens børn, medarbejdere og forældre.

Mine fritidsinteresser er: At sejle, spille guitar, køre på motorcykel og rejse.

Min yndlingsbog/film/musik: Den keltiske ring / Vil du se min smukke navle/ Norah Jones og Jack Johnsen

I skolen var jeg bedst til: Matematik, biologi, sport og musik

Jeg har før arbejdet som: Elektriker, soldat, pædagogmedhjælper, pædagog og stedfortræder.

Legat til en historiebevist elev

FOTOS: DANIEL DÜRKOP

Legat var der kun til Milo, men der var kage til alle, da skolen fejrede A. P. Møllers 104års fødselsdag.

Udmærkelse

Nyt legat går til elev fra A. P. Møller Skolen

Ejderlandets Samfund har stiftet et legat til historie- og samfundsfagsinteresserede elever.

Milo Asmussen fra A. P. Møller Skolen får som den første elev Ejderlandets Samfunds nye legat på 2500 kroner. Legatet blev uddelt under festlighederne i anledning af A. P. Møllers fødselsdag, som hvert år fejres på skolen.

Det er første gang, at Ejderlandets samfund giver penge til en enkeltperson.

- Vores tanker bag legatet har været, at det kunne være en inspiration, ikke blot for modtageren, men for alle, der har hørt efter, sagde Erik Jensen, som sammen med Jens Peder Hovgaard repræsenterede Ejderlandets Samfund til legatets overrækkelse. Det skete i anledning af A.

P. Møllers 104 års fødselsdag, som de mere end 600 elever, og deres lærere, fejrede i skolens festsal forleden.

Det lange perspektiv

- Netop med det lange perspektiv for øje har Ejderlandets Samfund bedt skolen finde en kandidat til legatet, idet vi vil støtte en elev, der har god indsigt i historie og samfundsfag og besidder gode sociale kompetencer. Sagt på godt dansk: er en god kammerat. Det er heldigvis ikke os i bestyrelsen, der har skullet finde den rette person. Det må være svært, når jeg ser ud over den forsamling af opvakte unge mennesker. Rektor, studievejledere og lærere, der kender skolens elever, har taget opgaven på sig, sagde Erik Jensen, som selv er forhenværende rektor på Sydslesvigs andet gymnasium, Duborg-Skolen i Flensborg. Han udtrykte et håb om, at legatet er begyndelsen på en tradition i Ejderlandets samfund.
Og den elev, de ansvarlige på A. P.

Møller Skolen har fundet frem til, er 17-årige Milo Asmussen. Ud over en stor kærlighed for historie og samfundsfag er han også en meget engageret elev i og uden for skoletiden. Amnesty International, Schüler Helfen Leben og fredsorganisationen Volksbund Deutsche Kriegsgräberfürsorge er bare et lille udpluk af det, han er aktiv i. Efter studentereksamen vil han gerne læse i Århus, gerne historie og så blive lærer – måske i Sydslesvig.

Hele mennesker

Erik Jensen forklarede i sin tale til eleverne, hvor vigtig deres skoletid er for deres tilblivelse som hele mennesker:

- En skole skal være andet og mere end summen af skolefag. Det er selvfølgelig vigtigt, at man lærer de enkelte fags færdigheder, men nok så vigtigt er det, at man får et perspektiv og et ståsted. Uddannelse er ikke kun færdigheder og faglig viden. Det

Milo Asmussen fik som den første det nye legat.

Erik Jensen (tv) og Jens Peder Hovgaard fra Ejderlandets samfund.

er i lige så høj grad almen dannelse, der i sidste ende er mindst lige så væsentligt. Der skal samles viden, som sætter den enkelte i stand til at vurdere og udvælge, hvad der er det væsentlige i et givet spørgsmål – og derefter kunne træffe beslutninger på dette grundlag, sagde Erik Jensen.

- At en skole er mere end blot så og så mange fag i så og så lang tid burde være indlysende på de danske skoler i Sydslesvig. I er her ikke blot for at blive tosprogede, men også tokulturelle med indsigt i både tyske og danske omgangsformer. I skal vide, hvorfor I/jeres forældre har valgt netop den danske skole. I skal forstå, at I er et led i en lang kæde, der

svækkes, hvis enkelte led mangler, sagde han.

Ejderlandets Samfund er med til at bestyre en formue, som gennem en stor arv i sin tid dannede grundlaget for Fonden. Dens formål er at støtte institutioner og foreninger især i den sydlige del af Sydslesvig. Alene i årene efter årtusindskiftet er det blevet til over 600.000 kroner, der har gavn timer modtagende institutioner. Det omfatter eksempelvis en børnehave, der har fået tilskud til legeredskaber, en spejdertrop, der har fået nye telte og tilskud til en bus, så FDF'erne kunne komme på sommerlejr.

Sprogearbejdet er en ekstra udfordring

Fællesrådsmødet

Skoleforeningens formand opfordrer unge fra mindretallet, som vil være lærere til at bosætte sig i Danmark.

- Vi er det offentlige skolesystem for det danske mindretal, og derfor er det danske sprog og sprogformidlingen det helt grundlæggende i vores arbejde. Foreningssproget er dansk og vi har en klar og tydelig sprogpolitik i foreningen, sagde Skoleforeningens formand, Udo Jessen på fællesrådsmødet.

Alligevel erkender han, at udfordringen på sprogområdet ikke er blevet mindre med årene. Om det skyldes mangel på mulighed for at se dansk fjernsyn - en indvending der ikke gælder de nye generationer, der bruger nettet, forandrede læsevaner, laissez faire holdning, manglende understøttelse hjemmefra, misforstået pædagogisk tolerance tør han ikke sige.

- Dansk sprog og kulturformidling er uden tvivl en stor udfordring i det daglige arbejde i vores forening og Dansk Skoleforening har derfor, ud over læseplanerne for de enkelte fag, fået udarbejdet specielle handleplaner for sprog og læsning, sagde han.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Skoleforeningens fællesrådsmøde på A. P. Møller Skolen.

Udvalget for Sprog og læsning har de sidste 15 år udviklet viden, metoder og målsætninger, der styrker børnenes sproglige udvikling og læsefærdighed. Der er udviklet målsætninger, undervisningsmateriale, forældrefoldere og kursustilbud til både

pædagoger og lærere.

Tidlig sprogindlæring

- I kender alle til de aktuelle tiltag som læsebånd og læsekoordinator arbejdet. Vi sætter stor lid til den tidligere sprogindlæring via vug-

gestuerne og til, at de mange tiltag skærper bevidstheden endnu mere hos vores ansatte, men sandelig også hos os forældre, sagde Udo Jessen.

Skoleforeningens formand bemærkede, at de ansatte er sig bevidste om den ekstra udfordring, som lig-

ger i, at deres daglige arbejde foregår på en mindretalsinstitution og medarbejderne arbejder derfor hver eneste dag intenst på, at børnene får en bevidsthed om at tilhøre det danske hhv. det frisiske mindretal i Sydslesvig.

- Jeg anbefaler derudover, at unge mennesker, der har fået en studentereksamen i Sydslesvig og gerne vil læse til lærer eller pædagog, at de flytter til Danmark og bor der, mens de læser – og måske gerne noget længere. Hvordan vil de ellers kunne formidle dansk sprog og kultur til de kommende generationer af børn i vores mindretal. Man kan ikke videregive dansk hverdagskultur, hvis man reelt set kun har overnattet i Danmark, når man lige var til en studiefest, sagde Udo Jessen.

- Dansk Skoleforenings ansatte tager den daglige udfordring op og prøver så godt, som man nu kan, på at imødekomme forventninger og krav fra forældre, elever, andre mindretalsorganisationer og, undervisningsministre i Kiel og København, og de er sig helt bestemt deres ansvar bevidst. Men samtidig vil jeg slå fast, at ikke alle krav, som bliver stillet fra det danske mindretal over for vores ansatte, er lige til at opfylde, sagde han.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Lejrskolen Vesterled benyttes af Skoleforeningens skoleelever.

Dansk lejrskole for sydslesvigere ønskes ombygget

Lejrskole

Skoleforeningen vil gerne se på krav og behov.

Bestyrelsen for lejrskolen Vesterled har på sit seneste møde besluttet, at den vil arbejde for en udbygning af Vesterled. Det oplyser bestyrelsesformand Carsten Dalgaard.

- Vi lider under, at vi har dårlige og umoderne elevfløje, der er for dyre at varme op blandt andet på grund af dårlig isolering, siger Carsten Dalgaard, der vurderer, at de gamle elevfløje, der kan rumme godt 70 elever, skal rives ned, og nye bygges op, og at kapaciteten skal fordobles til 120 elever.

Med en ombygning håber Carsten Dalgaard, at Vesterled vil kunne benyttes hele året rundt.

Vesterleds bestyrelse skal nu i gang med at søge støtte til ombygningen, som vurderes at koste ca. 18 millioner kroner, oplyser Carsten Dalgaard. Men først skal Grænseforeningen og Dansk Skoleforening for Sydslesvig bakke op om ombygningsplanerne. Dernæst vil Vesterled søge om støtte hos bl.a. A.P. Møller Fonden, oplyser Carsten Dalgaard. A.P. Møller Fonden donerede 10 millioner kroner til en ny hovedbygning på Vesterled i 2011.

Stor betydning

På en normal sommerhalvårssæson

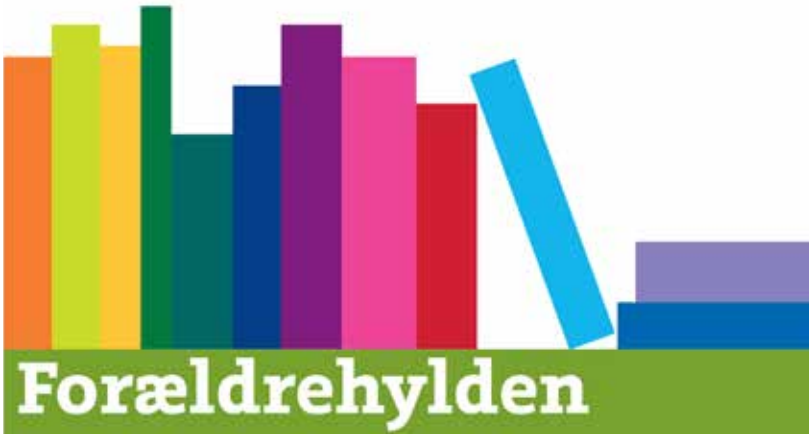
på Vesterled bliver de 70 sengepladser benyttet af 800-1200 skolebørn fra Sydslesvig.

Skoleforeningens formand Udo Jessen har ikke fået en officiel henvendelse fra Lejrskolens bestyrelse.

- Vesterled har en stor betydning for Skoleforeningen, og vi glæder os i styrelsen til at gå i dialog om, hvilke krav og behov der er for fremtiden, siger han.

Lejrskolen Vesterled i Hvide Sande har siden 1947 dannet ramme om sommerferie for tusindvis af børn og unge fra det danske mindretal i Sydslesvig.

Lejrskolen Vesterled ejes af Grænseforeningerne i de gamle amter Ringkøbing og Ribe.

Man skal kæmpe for det, man har kært

bog

Tv-værten Jacob Riising vil give børn lyst til at læse og at gøre noget godt for andre, og derfor har han skrevet den Ole Lund Kirkegaard-inspirerede børnebog »Karmaboy« – kometen og den onde numsekløe. Med små, humoristiske, peptalks i kapiteloverskrifterne lokker og pirrer forfatteren læserne videre i handlingen.

Hvad gør man, når en komet fra det ydre rum truer med at udslutte det sted, hvor man elsker at bo? Flygter man eller handler man? Dilemmaet er den 11-årige dreng Nillers. Titlen afslører, at selvfølgelig træder Niller i karakter som superhelt iklædt gummi-støvler, underbukser og Preben Elkjær-landsholdstrøje. Skovlundes Bytorvs redningsmand, Karmaboy, er således klar til handling. Til trods for, at han er både rødhåret, splejset og nervøst anlagt.

Setuppet kendes fra andre fortællinger om superhelte, lige fra Clark Kent, bedre kendt som Superman, til den tykke Palle Nørhmann alias Antboy. Og den tilsyneladende altid veloplagte Riising placerer sin helt i en »velkendt« historie, hvor intet er helligt, og alt er fortalt med rablende

overskud, direkte læserhenvendelser og et typegalleri i et minisamfund, som vi har set det før – ikke mindst i Ole Lund Kirkegaards bøger.

Bogens scoop er Riisings opdatering af bogmediet til den netbaserede generation. Her er således en satirisk installationsguide samt advarsler til uprøvede boglæsere. Og f.eks. springer han kapitler over med følgende begrundelse: »Ja, jeg sprang lige fem kapitler over, for nu skal vi sgu have gang i historien«. Legen fortsætter bogen igennem med mildest talt muntre fodnoter og kommentarer, som implicit gør opmærksom på, at dette er en børnebog og den kan faktisk være både sjov og overraskende – også for den voksne oplæser (mig selv inklusiv!)

Få en sjov oplevelse ved at låne bogen på Bibliotekerne og i Bogbusserne her i Sydslesvig.

Inge Marie Bordinggaard
Elechukwu

Børnebibliotekar ved Dansk
Centralbibliotek for Sydslesvig

FOTO: DANIEL DÜRKOP

I forskellige grupper diskuterede fællesrådsmedlemmerne tre emner med en særlig betydning for Skoleforeningen.

Gruppearbejde på mødeplanen

Fællesrådsmødet

For første gang i nyere tid brugte medlemmerne af Skoleforeningens fællesråd mødetid på at give indspark til fremtidige aktiviteter og indsatsområder.

I sidste uge blev Skoleforeningens ordinære fællesrådsmøde afholdt på A. P. Møller Skolen i Slesvig. Ud over formandens obligatoriske tilbageblik på skoleåret 2015/16 stod på dagsordenen: Det foreløbige budget for 2017, dagtilbuddenes nye milepæle for krop og bevægelse, orientering om udtalelser og læreplansarbejdet samt gruppearbejde om fremtidige aktiviteter og indsatsområder.

Et mere levende fællesrådsmøde

Det var første gang, at der under et gruppearbejde blev samlet input fra fællesrådsmedlemmerne. Formålet med dette var at gøre fællesrådsmøderne mere levende og i højere grad inddrage de folkevalgte i udviklingen. I mindre grupper diskuterede forældrene tre emner: Hvordan skal Skoleforeningens 100-års fødselsdag i 2020 markeres, hvordan kontakten til Danmark skal styrkes, og hvad

der skal tænkes over i det forestående fokus på digitalisering fra Skoleforeningens side. Gruppernes bidrag bliver gennemgået på den åbne del af novembermødet i Skoleforeningens styrelse. Det nye format blev taget særdeles godt imod, og forsamlingen bifaldt Skoleforeningens formand, Udo Jessen, da han foreslog at gentage formatet.

Fælles evalueringsskemaer
Skolekonsulent Eberhard von Oettingen orienterede på mødet om status for arbejdet med udtalelser og læreplaner siden fællesrådsmødet i foråret, hvor fællesrådet undlod at stemme om indførelsen af skematiske udtalelser for 1. til 7. klasse som erstatning for talkarakterer.

- Samtidig med at vi udvikler nye læreplaner, udvikler vi også de skematiske udtalelser. De har været til høring rundt omkring på skolerne, og vi er lige nu i gang med at besvare de spørgsmål, vi har fået tilbage, sagde Eberhard von Oettingen. Det fik fællesrådsmedlemmerne Susanne Weitz, Husum, Åse Jørgensen, Kobbermølle og Jakob Ørsted, Flensborg til at kritisere fremgangsmåden.

- Jeg synes, at I tromler fællesrådet. Hvorfor bliver fælles evalueringsskemaer ikke diskuteret én gang til i fællesrådet, før I går videre

“ At vi vil bruge skematiske udtalelser i det pædagogiske arbejde, piller ikke ved fællesrådets ret til at afgøre, hvilken struktur Skoleforeningen skal have i forhold til karaktergivning-

Lars Kofoed-Jensen,
direktør

og bruger en masse tid på det, sagde Åse Jørgensen, og Susanne Weitz formodede, at fælles evalueringsskemaer nu skulle lukkes ind ad bagdøren. Skoleforeningens direktør Lars Kofoed-Jensen forklarede, at der ikke er tale om ekstraarbejde i forhold til karaktergivningen:
- Vi er i gang med at lave nye læreplaner, som så sammenkobles med fælles evalueringsskemaer. De bliver

til hjælp for lærerne, fordi der er tale om et pædagogisk redskab, som vi er overbeviste om gavner dem i deres arbejde, sagde Lars Kofoed-Jensen.
- At vi vil bruge skematiske udtalelser i det pædagogiske arbejde, piller ikke ved fællesrådets ret til at afgøre, hvilken struktur Skoleforeningen skal have i forhold til karaktergivningen. Lad os nu vente, til læreplanerne og de skematiske udtalelser er færdige, for så at beslutte, hvilken status de skal have i forhold til karaktergivningen, sagde han.

Budget

Det foreløbige budget for 2017 var et meget kort emne på mødet.
- Vi har lavet et vedligeholdelsesbudget, og der er ingen yderligere besparelser, fordi det ser ud til, at de besparelser, vi allerede har foretaget, er nok til, at vi ikke skal lave yderligere besparelser, sagde Lars Kofoed-Jensen.
Andrea Hansen-Noack og Stine Purucker fra Oksevejens Børnehave præsenterede på fællesrådsmødet dagtilbuddenes nye milepæle for krop og bevægelse. Dem kan du læse om i næste nummer af Fokus.

»De er mindretallets skoler«

Fællesrådsmødet

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Danmarks generalkonsul i Flensborg, Henrik Becker-Christensen kom i sin hilsen til Skoleforeningens fællesråd ind på et debatmøde på A. P. Møller Skolen, som fandt sted i sidste uge. I anledning af Danmarkskanonen diskuterede forfatteren J.C. Grøndahl og elever i 13. årgang danskhed.
- Som det fremgår af Flensborg Avis tilkendegav flere elever, at de ikke føler sig som danske. Men heller ikke som tyske. Der var også nogle mere markante udsagn - både til den ene og den anden side. Tidligere undersøgelse viser, at det jo ikke er ukendte synspunkter blandt vores skoleelever. Det må selvfølgelig stå for deres egen regning. Og med den tilføjelse, at mange unge nok ikke har gjort sig nærmere overvejelser om eget ståsted, når det gælder det nationale. Og at mange måske også står, så at sige, midt imellem, hvis man har en tysk far og en dansk mor – eller omvendt, sagde Henrik Becker-Christensen.

Ikke de samme krav

- Der blev imidlertid også stillet spørgsmålstegn ved, hvorfor man skal føle sig som dansk, når man går på en dansk skole her i Sydslesvig, når der ikke er det samme krav om at føle sig tysk, når man går på en tysk skole. Det er der et klart svar på: De offentlige skoler, i dette tilfælde de tyske skoler, er for alle. De danske skoler er det danske mindretals skoler. Det er ikke kun sprogskoler. Deraf også ordets egentlige betydning: danske skoler. Det er derfor, der bliver stillet krav til de forældre, der indmelder deres børn i de danske institutioner. Det være sig både daginstitutioner og skoler, sagde han.
- Det er også forudsætnin-gen for, at der er et anerkendt dansk mindretalsskolevæsen i Sydslesvig, der får tilskud fra både dansk og tysk side. Det er også klart tilkendegivet i Skoleforeningens vedtægter, hvor der bl.a. står, at foreningens virksomhed er en del af det danske folkeliv i Sydslesvig, at foreningens daginstitutioner og skoler tjener den danske befolkningsdel, at skolerne og daginstitutionerne skal indføre eleverne og børnene i dansk sprog og kultur, og at det er institutionernes sigte at fremme elevernes bevidsthed om samhørighed med den danske folkedel i Sydslesvig og det danske folk.
- Det danske folk, sagde generalkonsulen og henviste til, at denne tilkendegivelse netop bakkes op af, at Skoleforeningen aktuelt har kontakten til Danmark som særligt indsatsområde.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Åse Jørgensen havde kritiske spørgsmål til de fælles evalueringsskemaer.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Skoleforeningens formand, Udo Jessen.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

En uge med dansk børnemusik

FOTO: MARC SCHACHTEBECK

Afslutningsfesten fandt sted på Christianslyst.

Palle Pirat spillede på biblioteket i Flensborg

Musik

Mere end 700 børn og voksne i Sydslesvig deltog i børnemusikfestival.

Lørdag den 24. september toppede børnemusikfestivalen »Børn og Musik i Sydslesvig« med en stor familiefest på kursuscentret Christianslyst. Mere end 200 børn og voksne var mødt op for at synge, danse og hygge sammen. Arrangørernes ønske var at give børn i det danske mindretal en musikfestival med musikalske oplevelser, hvor det danske sprog er i centrum. Derudover var ønsket også at give de voksne ny inspiration til, hvordan de kan bruge dansk børnemusik i deres hverdag.

»Giv mig dine hænder«

- Det var et meget flot arrangement, og vi er glade for, at så mange sydslesvigere har haft lyst til at være med, siger Tinne Virgils fra SdU, som har været tovholder på projektet. I ugen op til festen på Christianslyst havde der været forskellige musikalske arrangementer for børnehave- og skolebørn på skoler rundt omkring i Sydslesvig samt på Flensborg Bibliotek. Her sang og dansede bør-

nene blandt andet til sangen »Giv mig dine hænder«, som børnesanger og musikpædagog Tine Mynster havde skrevet i anledning af festivalen. Desuden var der musikoplevelser med en række danske musikere for mere end 500 unge sydslesvigere.

Skoleforeningens formand, Udo Jessen ser netop arrangementer som børnemusikfestivalen som et vigtigt tiltag, når det handler om at formidle et nutidigt billede af dansk kultur til sydslesvigske børn og deres forældre.

- Samtidig har det også en effekt for sprogindlæringen. Vores børn har ofte mest berøring med engelsk og tysk musik, og derfor er det vigtigt, at de også møder dansk musik. Det gør de i musikundervisningen, frivillig musik, kor, orkestre og meget mere. En festival passer rigtig godt ind der, siger Udo Jessen.

Ud over en musikalsk oplevelse for børnene blev der også afholdt to workshops for næsten 50 pædagoger og lærere for at give dem nye inputs til deres hverdag.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Tine Mynster sang med børnene på Ejderskolen i Rendsborg.

Ungdomspraktik over grænsen

Samarbejde

Fælles projekt skal skabe bedre netværk på uddannelsesområdet.

Mange unge i Danmark mangler en læreplads, mens det i Tyskland er svært for de tyske virksomheder at finde lærlinge. Det er baggrunden for det grænseoverskridende Interreg-projekt »Starforce« i det dansk-tyske grænseland. Projektet har foreløbig været et år, men er først nu blevet skudt i gang rent praktisk, fortæller Ida Lundorff

Haugen, der er projektleder på EUC Syd, der er en af de ti uddannelsesinstitutioner, der deltager i projektet.

- Det første år er gået godt. Vi er kommet godt i gang med samarbejdet med de tyske parter og har fået stablet nogle gode seminarer og studieture på benene, siger Ida Lundorff Haugen.

Meget skolepræget

Samarbejdet på tværs af grænsen har dog også vist, hvor forskellige henholdsvis Danmarks og Tysklands uddannelsessystemer er.

- I Tyskland er erhvervsuddan-

nelser primært skolepræget. Så du er i skole én dag, og så ude i virksomheden en anden dag, hvorimod du i Danmark er ude i virksomheden i et kontinuerligt forløb, der som regel strækker sig over flere uger, siger Ida Lundorff Haugen, der understreger, at eleverne kommer hjem fra et praktikophold i Tyskland med forbedringer på både det sproglige, faglige og menneskelige område.

- De er jo oftest kun 16-17 årige, så det er et stort skridt at skulle stå på egne ben. Det at de skal gøre det på et andet sprog og i et andet land, udvikler dem enormt som menne-

sker, siger hun.

17-årige Maja Maria Loges, som går på kokkeuddannelsen på EUC Syd, Aabenraa, er i gang med et års praktik på det tyske Hotel Benen-Diken-Hof på Sild. Som så mange andre havde hun svært ved at finde en praktikplads i Danmark, så derfor tog hun udfordringen op og flyttede til Sild.

Et stort projekt

- Det er et stort projekt at flytte til Tyskland og arbejde her. Det kræver opbakning og støtte. Skolen har vejledt mig, og mine lærere og klassekammerater bakker mig op. Jeg

synes, det er et fedt projekt, siger Maja Maria Loges, som på trods af sproglige og kulturelle udfordringer har et godt råd til andre, der måtte overveje et praktikophold i Tyskland:

- Kast dig ud i det! Det er svært at få sådan nogle oplevelser andre steder«, siger hun.

»Starforce« står for Strong Talents Ready for Crossborder Education og har et budget på 2,1 millioner euro, hvoraf 60 procent er betalt af EU. Projektet varer frem til juli 2019 .

Fokus fortsat som papiravis

Der er i Skoleforeningens forvaltning en bred enighed om, at Fokus-redaktøren i det seneste nummer af Skoleforeningens medlemsblad har udtrykt sig noget kringlet, da han skrev, at to ud af ti numre af Fokus kun udkommer digitalt. Der har været en del henvendelser fra utilfredse læsere, som troede, at Fokus i fremtiden kun udkommer to gange om året. Andre læsere troede, at Fokus fra nu af

kun udkommer digitalt. Det, der skulle have stået i artiklen, var, at Fokus fortsat udkommer ti gange om året. Otte af numrene vil både være som papiravis og e-avis, mens to numre kun kan læses online (på Skoleforeningens hjemmeside og Flensborg Avis' hjemmeside). Redaktøren undskylder forvirringen og siger samtidig tak for de mange pæne ord om Fokus.

Konstitueret leder i Skoleforeningens PPR

Skoleforeningen har fra den 20. september og indtil videre, dog senest indtil den 31. juli 2017, konstitueret skolepsykolog Mona Jochimsen som ledende skolepsykolog ved Pædagogisk Psykolo-

gisk Rådgivning. Skolekonsulent Ane Marie Schmidt fungerer i denne periode som souschef. Det sker efter at Mads Huse, efter gensidig aftale, har forladt stillingen som ledende skolepsykolog.

FOTO: PRIVAT

Olympia i børnehaven

Børnene i Bramstedlund børnehave har været vældigt optagede af projektet »Børneolympiade«.

Børnene var inddelt i to teams, nemlig Danmark-Tyskland. Der blev dystret i mange forskellige discipliner lige fra gummistøvekast til løbehjulsræs.

Et af målene var bl.a. at kunne samarbejde i teamet på trods af alder og kunnen. Det var rigtig vigtigt at hjælpe hinanden.

Hvert barn havde forinden kreeret en personlig T-shirt, laurbærkrans og fakkelt. Så kostumet var i farvestrålende glans.

Inden hver disciplin blev der i fællesskab sagt den olympiske ed samt sunget en olympisk sang, børnehaven selv havde digtet.

Børnene lærte også betydningen af de olympiske ringe. Hvilken farve står for hvilken kontinent.

FOTO: PRIVAT

Lærlingene fra Thyssen Krupp var med til legeskibets indvielse.

Held i lodtrækningen

Kiel Pries Børnehave har fået et nyt legeskib. Det er de nye lærlinge fra værftet Thyssen Krupp, som har foræret skibet til børnehaven.

- Lærlinge laver hvert år i starten af deres uddannelse en rygstesammen-weekendtur, hvor de bygger et legeskib. Der bliver

så trukket lod om, hvem der får skibet blandt alle børnehaver i Kiel, fortæller dagtilbudsleder Tina Janzen, som er utrolig glad for børnehavens held.

- Vi har sagt stor tak for gaven, som er blevet døbt Freja og allerede er blevet taget i brug, siger hun.

Aktive unge og deres forældre på familiesprogkurset på Jaruplund Højskole

Familiesprogkurser fortsætter i 2017

Nye forældre

Der er gode chancer for at komme med på det næste kursus.

Når nye medlemmer af det danske mindretal i dag mødes til et familiesprogkursus på Jaruplund Højskole, kan denne nye form for sprogkurser se tilbage på et år med stor succes. Et initiativ, der er blevet søsat af Voksenundervisningen i Sydslesvig sammen med Sydslesvigsk Forening (SSF) og Dansk Skoleforening.

Tanken med denne type kursus er ideen om et moderne familieleiv, hvor voksne og børn lærer dansk af og med hinanden. De voksne kommer igennem ti timer med intensivt dansk, og der er workshops for både børn og voksne.

Code udsigter

- Siden familiesprogkurserne star-

“ Der er stadig et stort behov for at fylde op på puljen af frivillige hjælpere

Susanne Holste, tovholder

tede i 2015 har ventelisten været lang. Men efterhånden er den ved at være tilpasset, og det betyder, at der er gode udsigter for at kunne være med i 2017, hvis man som familie har lyst til det, siger Susanne Holste, som er ny tovholder for projektet. Hun har afløst Charlotte Bassler, som har udviklet projektet og i sin tid fik det stablet på benene.

- Det er hendes fortjeneste, at ik-

ke mindre end 200 nye medlemmer af mindretallet kom med på kurset, og dermed 200 medlemmer, der har fået en helt unik oplevelse af dansk og sydslesvigsk kultur, siger Susanne Holste.

Giver en hånd

Charlotte Bassler har da heller ikke helt sluppet sit »barn«.

- Jeg følger det fra sidelinjen og giver gerne en hjælpende hånd, siger Charlotte Bassler.

For Susanne Holste står og falder kurset med indsatsen fra de frivillige medarbejdere.

- Og der er stadigvæk et stort behov for, at få fyldt op på puljen af frivillige hjælpere. Man må gerne kontakte mig, når man er interesseret i at være workshopleder, siger Susanne Holste.

»Når vi fylder 100« på video

Konkurrence

Se fælleselevrådets nye video om elevkonkurrencen på Skoleforeningens hjemmeside.

Fælleselevrådet har produceret en video op til elevkonkurrencen »når vi fylder 100. Her opfordrer de deres kammerater til at tænke med og bidrage med fremtidsidéer og fremtidsbilleder af, hvad skolen kan byde på, når Skoleforeningen fylder 100 år i 2020. Se videoen på www.skoleforeningen.org/nyheder/artikler/nyheder-2015-2016/naar-vi-fylder-100-aar.

Om få år fylder Skoleforeningen 100 år og vil høre elevernes bud på undervisningen i 2020.

Frit slag

Konkurrencen afholdes mellem efterårsferien og juleferien, og der er frit slag i forhold til, hvad eleverne vil tage fat i, når de belyser fremtidens skole. Det samme gælder for-

FOTO: ARKIV

Howdan undervises der i 2020?

men på det produkt, eleverne sender ind til konkurrencen. Det kan være alt fra tekst og billeder til film, modeller eller tegninger. Eneste krav er, at det på en eller anden måde skal kunne offentliggøres på en hjemmeside. Det er fælleselevrådet, der skal

være dommerpanel. Konkurrencen deles op i to, så eleverne i 1. - 6. klasse dystet mod hinanden, og eleverne fra 7. klasse og opefter gør det samme. Der vil både være små individuelle præmier og lidt større præmier til hele skolen.

De danske gymnaster fik godt gang i idrætsleverne på skolen.

Første stop: Sydslesvig

Workshop

DGI Verdensholdet er på en 6 måneder lang turné rundt i hele verden. De startede i Sydslesvig.

DGI's Verdenshold startede sin verdens-turné med et show i Flensborg og en workshop på A. P. Møller Skolen i Slesvig. Her var det elever fra idrætsprofilen, som fik mulighed for at træne med de 28 gymnaster.

- Her fra Slesvig skal vi til lufthavnen i Hamborg og så videre til Tanzania, som er vores næste stop på verdensturneen, fortæller Emil Smedegaard fra verdensholdet.

Noget særligt

For ham har det været en spændende oplevelse at være i Slesvig, ikke kun fordi en workshop med unge idrætsfolk er lidt mere krævende end ellers.

- Det er noget særligt at være på en dansk skole i Tyskland, fortæller Emil, som ikke før havde hørt om det danske mindretal. Han benyttede derfor opholdet syd for grænsen til at få et minikursus i Sydslesvigs historie.

- Og så er det her jo en helt fan-

tastisk bygning. Jeg har lige været rundt og kigge og den er meget imponerende, siger han.

DGI Verdensholdet består af 14 piger og 14 drenge. Gymnasterne er

- Fælles for alle gymnaster er, at de har en kæmpe oplevelse foran sig. Det bliver en oplevelse for livet, en periode fyldt med gymnastik, udfordringer og masser af træning. Og så vil gymnasterne opleve den store glæde, der er ved at motivere børn og unge til at forfølge deres drømme via sundhed, idræt og fællesskaber, siger Johannes Bjerre, manager for DGI Verdensholdet.

Dygtige gymnaster

Gymnasterne er blandt Danmarks dygtigste, men de er også udvalgt ud fra deres evner som undervisere. Gymnasterne skal formidle gymnastik og dansk kultur overfor mange forskellige nationaliteter og møder mere end 50.000 børn og unge. Holdet afholder ca. 150 workshops og giver ca. 125 shows på deres tur rundt i verden.

Rejsen startede i Danmark, og efter stoppet i Sydslesvig bliver det Tanzania, Indonesien, Australien, Kina, Cuba, USA og Belgien.

I 2017 vil der være yderligere 25 shows i Danmark.

mellem 19 og 28 år, de kommer fra hele landet og har forskellig baggrund både uddannelsesmæssigt og gymnastisk.

Emil Smedegaard fra DGI verdensholdet var meget interesseret i mindretallet.

